

7. Философский энциклопедический словарь / [Гл. редакция: Л. Ф. Ильичев, П. Н. Федосеев, С. М. Королев, В. Г. Панов] М. : Сов. Энциклопедия, 1983. 840 с.
8. Хуторской А.В. Педагогическая инноватика [Текст] / А. В. Хуторской. М.: Академия, 2008. 256 с.
9. Ясвин В.А. Образовательная среда: от моделирования к проектированию / В. А. Ясвин. М.: Смысл, 2001. 365 с.

УДК 378.22-043.61

Булда А. А.

доктор педагогических наук, профессор,
профессор кафедры педагогики и психологии
высшей школы
Национального педагогического университета
имени М. П. Драгоманова

Морозова О. О.

кандидат политических наук,
доцент кафедры правознавства
Национального педагогического университета
имени М. П. Драгоманова

Корецька А. С.

вчитель історії та правознавства
школи І-ІІІ ступенів №199

МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ З ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ В СИСТЕМІ ЇХ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ

Фахова підготовка магістрів у галузі педагогіки вищої школи здійснюється в процесі реалізації навчально-методичного комплексу, який містить таку важливу дисципліну, як «Методика викладання та проектування освітнього процесу у вищій школі». Методична підготовка майбутніх викладачів вищої школи є однією із домінуючих складових їх професійних компетентностей. В основу змісту та технології методичного забезпечення покладено контекстну модель професійно-педагогічної підготовки, а також тьюторську технологію індивідуального супроводу формування майбутнього викладача вищої школи, відповідно до сучасних дидактичних принципів, законів та закономірностей навчання.

Як зазначається в навчально-методичному комплексі фахової підготовки магістрів з педагогіки вищої школи, мета вивчення курсу методики викладання полягає у формуванні знань про сучасні технології та методики викладання дисциплін у вищій школі, розроблення різноманітних навчально-методичних дидактичних матеріалів, формування вмій і навичок у проектуванні освітнього процесу, планування й проведення аудиторних та позааудиторних занять [1]. Вивчаючи цю дисципліну, студенти знайомляться із сучасною концепцією методичного супроводу освітнього процесу,

нормативними документами, базовими положеннями та стандартами в галузі методики викладання у ЗВО, набувають відповідних умінь і навичок сучасного методичного забезпечення навчально-виховного процесу, розробки сценаріїв, проведення різних видів занять, оволодівають методикою діагностики та оцінювання різних пізнавальних можливостей і здобутків своїх вихованців, реалізують методику проектного навчання. Метод проектів знову став широко використовуватися у вищій школі. Він завжди має цільовий характер, спрямований на досягнення конкретного результату. Проектна діяльність сприяє вихованню конкурентоспроможності, життєво компетентної, соціально мобільної особистості, яка вміє вирішувати проблеми, ефективно виконувати життєві і соціальні ролі. Неодмінною умовою проектної діяльності є наявність завчасно визначених уявлень про кінцевий продукт діяльності, етапів проектування (вироблення концепції, визначення мети і задач проекту, оптимальних ресурсів діяльності, програми й організації діяльності щодо реалізації проекту передбачаючи його осмислення і рефлексію результатів).

Навчальний проект з точки зору студента – це можливість виконувати щось цікаве самотійно в групі чи самому, максимально використовуючи свої можливості, це діяльність, що дозволяє виявити себе, спробувати свої сили, докласти свої знання, принести користь і показати публічно результат. Ця діяльність спрямована на розв'язання проблеми, визначеної самими студентами у вигляді мети й завдань, коли результат цієї діяльності має практичне значення [2].

Сутність проектного навчання полягає у функціонуванні цілісної системи дидактичних засобів, що адаптує навчально-виховний процес до структурних та організаційних вимог навчального проектування. Ця діяльність передбачає моделювання розв'язання проблемних ситуацій, що вимагають від учасників освітнього процесу пошукових зусиль, спрямованих на дослідження та розроблення оптимальних шляхів їх розв'язання, публічний захист та впровадження результатів проектного навчання. Таким чином, проектна діяльність з точки зору викладача – це дидактичний засіб розвитку, навчання і виховання, що дозволяє формувати й розвивати специфічні навички проектування.

Працюючи над першим модулем «Методика викладання у вищій школі» як структурною складовою курсу «Педагогіка вищої школи», студенти знайомляться із пріоритетними напрямками державної політики у сфері вищої освіти, особливостями та відмінностями національної освіти від європейської. Важливою особливістю навчального процесу в цьому аспекті є організація самотійної роботи студентів. Працюючи з текстом законів, нормативними документами, підручниками, посібниками, студенти характеризують закономірності та принципи процесу навчання у ЗВО, зв'язок методик з

педагогікою вищої школи, статус викладача, його компетентність, педагогічну культуру та майстерність. Важливою складовою підготовки магістрів-педагогів є формування у них компетентностей і розуміння необхідності запровадження освітніх проектів у ЗВО, їх особливостей організації та управління. Студенти повинні знати концептуальні умови

проектування освітнього процесу у вищій школі, його основні характеристики від планування, прийняття рішень, моніторингу, експертизи до результатів та ефективності реалізації проекту. Як правило, на рівні магістерської дисертації студенти реалізують свою готовність до здійснення відповідного проекту. У своїх публікаціях, виступах на семінарах, колоквиумах, конференціях у модульному контролі студенти розкривають і апробують базові положення свого проекту.

Висвітлюючи науково-методичне забезпечення освітнього процесу у вищій школі, студенти з'ясовують його концептуальні засади, особливості. Система практичних завдань дає змогу майбутнім магістрам усвідомити сутність навчальної та робочої програми, сформувані вміння розробляти елементи програм, моделюючи відповідну дисципліну, тему своєї магістерської роботи. Важлива увага приділяється формуванню у студентів умінь розробляти конспекти лекцій, плани семінарських занять, дидактичних матеріалів до відповідної дисципліни.

Важливим етапом у методичній підготовці майбутніх магістрів у галузі освіти є формування конкретних методичних компетентностей, пов'язаних із викладацькою діяльністю. Наступний модуль програми і передбачає розкриття концептуальних основ методики та технології навчання у вищій школі, класифікації методів навчання, поєднання класичних та інноваційних технологій. Семінарські, практичні заняття, індивідуальна та самостійна робота студентів, використання інформаційно-дидактичних матеріалів, індивідуальних тьюторських програм, залучення матеріалів педагогічної практики дають можливість сформувані відповідні уявлення і поняття про форми навчання та контролю за рівнем знань і навичок студентів у вищій школі.

Література

1. Навчально-методичний комплекс фахової підготовки магістрів за контекстно-тьюторською технологією галузі знань 01 Освіта спеціальності 011 Науки про освіту (Педагогіка вищої школи) / За ред. Н. М. Дем'яненко. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. – 41 с.

2. Енциклопедія освіти / АПН України, головний ред. В. Г. Кремень. – К. Юрінком інтер, 2008.

УДК 371.3

Буняк Н. А.

доктор психологічних наук,
професор кафедри психології
Тернопільського національного
технічного університету
імені Івана Пулюя
buniak_n@ukr.net

ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В СИСТЕМІ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Найважливішим завданням сьогодення в Україні є вирішення проблеми освіти, яка базується на засадах рівності для всіх, незалежно від віку, стану